

de klachten en de urine weinig of niet verbeterd. Na staking van het igrafeen verdwenen spoedig het gevoel van algemeen onwelzijn en de duizeligheid. Het igrafeen had ik uitverkoren, omdat het lager gedoseerd kan worden, en minder kans op kristalvorming in de nier geeft. Door de onaangename symptomen besloot ik een proef te nemen met suppositoria „geladen” met een chemotherapeuticum. Van percoccide werden zetpillen bereid ($\frac{1}{2}$ g per zetpil) waarvan patiënte er 4 per dag toepaste. Na het gebruik van 20 suppositoria was de urine volkomen reukloos en helder, er was slechts een gering sediment dat uit kristallen en een enkele leucocyt bestond.

Blijkbaar volgt het medicament dezelfde weg als de colibacil, die — zoals bekend — door de darmwand via de blaaswand de blaas kan infecteren.

Oudenrijn, December 1949

K. A. ROMBACH

EEN UIT DUIZENDEN

Gevallen als die welke collega B. VERAART uit Kerkrade in het *Tijdschrift* van 11 Maart l.l. onder bovenstaande titel signaleert, pleiten niet tegen het systeem van scheiding van behandeling en contrôle, doch wel tegen de artsen, huisartsen, zowel als specialisten, die vaak niet (durven) zeggen tegen hun patiënten, dat zij weer arbeidsgeschikt zijn, doch hen daarvoor liever verwijzen naar de controlerende geneesheren. De door VERAART genoemde millioenen zouden m.i. bespaard kunnen worden, indien de behandelende artsen iets meer „karakter” toonden, door zelf aan hun genezen patiënten te zeggen, dat zij hun werk weer moeten hervatten.

Apeldoorn, 11 Maart 1950

L. BOUWMAN

NOGMAALS DE ZIEKTE VAN HODGKIN

Uit het antwoord van collega LOPES CARDOZO op mijn ingezonden stuk blijkt dat hij mijn opmerking betreffende de histologische techniek niet geheel juist heeft geïnterpreteerd (*N. T. v. G.* 94, 270, 50). Ik heb geenszins beweerd dat voor een nauwkeurige diagnose ziekte van HODGKIN „bepaalde” fixatie en kleurmethodes nodig zijn, maar wel dat bij een goede histologische techniek, speciaal bij goede fixatie, de door collega LOPES CARDOZO vermelde diagnostische fouten, namelijk het niet herkennen van extra-medullaire bloedvorming, waarschijnlijk niet zouden zijn voorgekomen. De door mij genoemde methodes zijn zeker geen „bijzondere” methodes, maar technieken die in een aantal laboratoria inplaats van de onvoldoende geachte formaline-H.E. techniek als routine-methode worden gebruikt.

Curaçao, 8 Maart 1950

PH. H. HARTZ

MESANTOINE

In een ingezonden mededeling op blz. 3434 van het *Tijdschrift* 1949 waar-schuwde ik tegen het gebruik van mesantoine. Als reactie hierop verscheen in het *Tijdschrift* van 25 Febr. 1950, blz. 558 een geruststellende mededeling van prof. ROTHLIN uit Bazel, die het overlijden van de patiënt van RUSKIN toeschreef aan een zeer grote allergische overgevoeligheid van de patiënt en niet aan een toxische bijwerking van het mesantoine.

Naar aanleiding van de opmerkingen van prof. ROTHLIN heb ik de literatuur nader onderzocht. Daarbij vond ik de volgende publicaties:

A. Zekere sterfgevallen tengevolge van mesantoine.

1. RUSKIN, doodsoorzaak dermatitis bullosa. *J. A. M. A.* 137, 1031—1035.
2. FRANK, doodsoorzaak pancytopenie. *J. A. M. A.* 138, 1148—1150.
3. KOZOL, doodsoorzaak dermatitis bullosa. *Arch. of Neur. and Psych.* 63, 2, 235—248.

4. KOZOL, doodsoorzaak aplastische anaemie (l.c.).

B. Waarschijnlijke sterfgevallen tengevolge van mesantoine.

1. KOZOL, doodsoorzaak hepatitis (l.c.).
2. AIRD, doodsoorzaak aplastische anaemie. *Calif. Med.* 68, 1—6.
- C. Levensgevaarlijke complicaties tengevolge van mesantoinen.
  1. FRANK, Pancytopenie. *J. A. M. A.* 138, 1148—1150.
  2. BLOOM e.a. Aplastische anaemie. *J. A. M. A.* 138, 498—499.

Heemstede, 15 Maart 1950

A. VERJAAL

HOMOEOPATHIE, GENEESKUNDIG HOGER ONDERWIJS EN DEFENSIE

Naar aanleiding van het stuk van prof. VAN LOGHEM, dat onder bovenstaande titel in het *N. T. v. G.* van 11 Maart l.l. in de rubriek „Arts en Samenleving” werd opgenomen, veroorloof ik mij enkele opmerkingen te maken.

De betekenis van de homoeopathie ligt op geneeskundig terrein.

Van homoeopathische zijde in ons land is aangeboden de werkzaamheid der homoeopathische middelen op universiteitspoliclinieken te demonstreren. Ook werd aan het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* een voorstel gedaan inzake een beslissend experiment over de waarde van hogere verdunningen zoals D 30. Op geen van beide voorstellen werd ingegaan.

Naar mijn mening staat de homoeopathie-bestrijding, die de ervaring noch het experiment wil laten spreken, slechts in naam op wetenschappelijk niveau.

Men lette voorts hierop, dat de schrijver van het stuk zijn verouderd moleculenargument niet meer in het geweer brengt. Langzaam-aan is het besef doorgedrongen, dat van oplossingen en verwrijvingen nog andere qualiteiten in aanmerking genomen moeten worden.

Blijft over, dat een schrijver die mede schuldig er aan is, dat de middelen om tot een gefundeerde beoordeling te komen worden versmaad, bij herhaling het vertrouwen in de stand der geneeskundigen (i.c. in het homoeopathische deel der bevoegde artsen) ondergraaft; hetgeen niet alleen ongeoorloofd is, maar zelfs strafbaar.

Arnhem, 11 Maart 1950

GERARD BAKKER

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — INTERNATIONALE BIJeenKOMST VAN KINDERRECHTERS. Van 17 tot 19 Juli komt te Luik een congres van kinderrechtters bijeen. Een der hoofdthematata is „Karakter, bevoegdheid en samenstelling der organen, die de conflicten tussen een kind en de maatschappij en tussen een kind en zijn omgeving moeten behandelen” (*Tijdschrift voor Maatsch. Werk*, 1950, 48).

— **TULARAEMIE.** In het gebied van Bois-Borsu, Ocquier zijn gevallen van tularaemie bij de mens vastgesteld; de ziekte heerst onder de hazen van de streek (*Revue Méd. de Liège*, 1950, 127).

ENGELAND. — GEEN ZEGELS GEEN UITKERING. Aan Prinses ELISABETH werd het bedrag van 4 pond sterling, dat volgens de National Health Service-wet aan de moeder van iedere pasgeborene toekomt, niet uitbetaald, omdat Prins PHILIP met de verschuldigde bijdragen voor zijn National Health Insurance kaart ten achter was (*J.A.M.A.*, 11 Febr. 1950, Adv. 42).

— **DODELIJK GEVOLG VAN INSPIETING VAN ANTI-TETANUSSERUM.** Een 14-jarige lijder aan asthma stierf na inspuiting met antitoxisch tetanusserum onder de verschijnselen van anaphylactische shock. Een dergelijk ongeval is uiterst zeldzaam. Men doet verstandig bij het inspuiten van vloeistoffen die eiwit bevatten, altijd een 1 per 1000 oplossing van zoutzure adrenaline bij de hand te hebben (*Lancet*, 25 Febr. 1950, 362).